

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Ett Systembolag fast med narkotika

**En kvalitativ textanalys av debatten gällande
narkotikalegalisering**

Sara Österberg

Kandidatuppsats SOPA63
HT 2015
Handledare: Mikael Sandgren

Author: Sara Österberg

Title: A government monopoly of narcotic distribution. A qualitative textual analysis of the debate on drug legalization.

Supervisor: Mikael Sandgren

Assessor: Anna Rypi

Drug abuse became a big social problem in Sweden during the 1960's when the youth's use of narcotics started to expand. The Swedish drug policy stands for total prohibition. All things related to narcotics are illegal, to use, to smuggle, to produce, to hold and to buy. The aim of this study was to examine the Swedish drug policy and to examine how the members of the internet forum Flashback discussed the question of legalization. I have analyzed 5 threads from the section "drug policy" and from those threads I could identify arguments that could be categorized under 5 different theses with argumentation-analysis, freedom of choice, that drug abuse is a sickness, the comparison to alcohol, if the government controlled the distribution of narcotics and the Swedish society relationship with narcotics. With critical discourse analysis and with the approach of normalization and stigmatization theory I analyzed the posts that argued for and against legalization. The results of the analysis is that the members of Flashback seem to be part of a reversed society where the members who argue against legalization are part of a stigmatized group and the opinion of being pro legalization is normalized. The Swedish society, outside of Flashback, stigmatizes those who are pro legalization and that is what separates Flashback from the rest of the Swedish public.

Key words: Sweden, drug policy, legalization, normalization, stigmatization, discourse

Förord

Jag vill rikta tack till de som varit en del av min undersökning. Jag vill även tacka Mikael Sandgren som varit en inspirerande och lärorik handledare. Ett stort tack till mina nära och kära som stöttat under hela processen.

Sara Österberg

Januari 2016

Helsingborg

1.1	Problemformulering	1
1.2	Syfte	2
1.3	Frågeställningar	2
2.	Bakgrund	3
2.1	Svensk narkotikapolitik och det svenska missbruket	3
2.2	Den svenska narkotikapolitiken och det svenska narkotikabruket idag	4
2.3	Flashback	5
2.3.1	<i>Flashbacks historia</i>	6
3.	Tidigare forskning/Kunskapsläget	7
3.1	Forskning för och emot legalisering och avkriminalisering av narkotika.	7
3.2	Hur legalisering och avkriminalisering påverkat samhället.	8
3.3	Forskning om normaliseringen av narkotikabruk	8
3.4	Forskning om stigmatisering av narkotikabruk	9
4.	Teorier/teoretiska utgångspunkter	10
4.1	Normalisering	10
4.1.1	<i>Normen och det normala</i>	10
4.1.2	<i>Normaliseringsprocessen</i>	11
4.2	Stigma	11
4.2.1	<i>Stigmatiseringsprocessen</i>	12
4.2.2	<i>Avvikaren</i>	12
4.3	Teori i förhållande till narkotikabruk	12
5.	Metod	13
5.1	Val av metod och tillvägagångssätt	13
5.1.1	<i>Argumentationsanalys</i>	13
5.1.2	<i>Kritisk Diskursanalys</i>	14

5.2 Metodens förtjänster och begränsningar	15
5.3 Urval	16
5.4 Metodens tillförlitlighet	18
5.5 Forskningsetiska övervägande	19
6. Resultat och analys	20
6.1 Den fria människan	21
6.2 Missbruk är en sjukdom	24
6.3 Jämförelsen med alkohol	26
6.4 Statligt reglerad narkotika	29
6.5 Svenska samhällets relation till narkotika	31
7. Sammanfattning och avslutande diskussion	34
Referenser	36

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Den restriktiva drogpolitiken är något alla de ledande politiska partierna i Sverige står bakom och narkotika har placerats som ett av de största hoten i det svenska samhället (Månsson & Ekendahl 2015). Målet med den svenska narkotikapolitiken grundar sig i att helt få bort narkotikan från samhället, målet är att det ska vara färre människor som påbörjar ett missbruk av narkotika, att de med ett missbruk ska sluta med det men även att det ska vara svårare att få tag på narkotikan (Sahlin 2011). För att uppnå detta använder sig Sverige av lagen och polisen som hjälpmedel för att komma närmare målet (Linton 2015). För att illustrera hur etablerad den officiella svenska hållningen till narkotika är har jag valt att presentera ett citat från Drottning Silvia.

Inget gör mig så ont som när jag möter barn och ungdomar som lever i samhällen där drogmissbruk är en del av det dagliga livet. I samhällen där det tillverkas, säljs och missbrukas droger skapas även fattigdom, korrupktion och misär. Och här är det barnen och ungdomarna som drabba hårdast. Det är de som förlorar all sin tro, inte bara på det samhälle de lever i utan även på oss vuxna. (Liljesson 2015).

Detta sades av Drottning Silvia vid en narkotikakonferens i Landskrona, i oktober 2015. Diskussionen på konferensen gällde legalisering av narkotika och Drottning Silvia menade att lösningen är förebyggande arbete och en nolltolerans mot droger i samhället (ibid.). Drottning Silvia som en del av kungahuset är formellt förhindrad från att förmedla politiska åsikter vilket fastslogs i Torekovs-kompromissen¹. Trots detta är Drottning Silvia kraftigt emot narkotika och står vid Sveriges mål att narkotika ska försvinna från samhället vilket visar hur etablerad denna åsikt är. Blackman (2010) delar den svenska åsikt då han anser att normaliseringen av droger som sker bland befolkningen är vad som leder till att samhällen misslyckas med att förhindra missbruksproblematik hos medborgare, framförallt hos unga. Däremot anser Thornton (2007) att ett ”krig mot droger” får en negativ effekt, att det har skapat fler våldsbrott, högre skatt och högre korrupktion bland myndighetspersoner runt om i världen.

---

¹ Där det bestämdes att den svenska kungafamiljen enbart skulle ha ceremoniella förpliktelser och skiljas helt från det politiska bestämmandet (Hansell 2012)

Viss narkotika har legaliserats hos länder runt om i världen, cannabis² är laglig i bland annat de amerikanska delstaterna Washington, Colorado och Alaska, viss försäljning av cannabis är även laglig i Nederländerna samt några andra länder. I Portugal har man valt att avkriminalisera allt bruk av narkotika. Den officiella politiken i Sverige har ej låtit sig påverkas av andra länder men däremot har diskussionerna på Flashback tagit fart. Månsson (2015) har undersökt hur medlemmarna på Flashback skapar en ny diskurs gällande legalisering av cannabis som inte tidigare setts i Sverige. Hon skriver om hur medlemmarna kräver en ny narkotikapolitik i Sverige då den nuvarande är utdaterad, baserad på moral-relaterade frågor och inte har koppling till nutida forskning. Det är på internetforum, så som Flashback, folk får en möjlighet att under anonymitet presentera sin åsikt som talar emot den svenska nolltoleransen. Även om denna debatt florerar i annan media så är den där präglad av den svenska hållningen mot narkotika (ibid). Medlemmarnas argument för och emot legalisering av narkotika öppnar upp för tankar om hur samhället skulle se ut där narkotika vore lagligt. Bidrar denna diskussion för legalisering till en normalisering och kommer vi inom en snar framtid se narkotikabruk som en del av vardagen. Eller står medlemmarna på statens sida och stigmatiserar narkotikabruk? Jag har i denna undersökning fokuserat på hur Flashback-medlemmarnas debatt normaliserar bruk av narkotika men även hur andra argument förstärker den strikta svenska hållningen som starkt stigmatiserar allt som rör narkotika.

1.2 Syfte

Syftet är att beskriva hur det debatteras kring legalisering av narkotikabruk mellan medlemmarna på internetforumet Flashback samt förstå hur medlemmarnas argument normaliserar alternativt stigmatisera narkotikabruket.

1.3 Frågeställningar

- Vilka argument för legalisering tas upp?
- Vilka argument mot legalisering tas upp?
- På vilka sätt normaliseras narkotikabruk i debatten?
- På vilka sätt stigmatiseras narkotikabruk i debatten?

---

² Vilket är en narkotikaklassad drog i Sverige.

2. Bakgrund

Under detta avsnitt presenteras relevant bakgrundsinformation som krävs för att förstå grunden till undersökningen. Dels beskrivs den svenska narkotikapolitikens uppkomst samt hur den ter sig idag. Flashbacks bakgrund beskrivs också eftersom det är en del i hur forumet används idag.

2.1 Svensk narkotikapolitik och det svenska missbruket

Människans jakt efter njutningsmedel har utvecklats under flera hundra år sedan introduktionen av det sena 1500-talets kaffe, 1600-talets choklad, det sena 1600-talet tobak till 1800-talets opium och hasch (Schivelbusch 1993). Redan 1906 klassades opium, morfin, kokain och heroin som giftiga ämnen vilka skulle förvaras i ett låst skåp på apoteket samt inte lämnas ut utan recept (Lindgren 1993). När sedan amfetamin och liknande centralstimulerande medel introducerades i det svenska samhället i tidigt 1900-tal marknadsfördes det som ett medel mot depression, sömnlöshet och som bantningsmedel. Uppskattningsvis var det 3% av den dåvarande svenska befolkningen som använt amfetamin under det senaste året (Träskman 2011). 1923 tillkom Sveriges första faktiska narkotikalagstiftning då Sverige anslöt sig till 1912s internationella narkotikakonvention. Lindesmith (1938) skriver om hur narkotikamissbruket såg ut under 1930-talet och hur det var starkt kopplat till den medicinska världen. Han skriver även om vem som då ansågs kunde utveckla ett missbruk. Människorna som fastnade i missbruk var de människor som var psykiskt sjuka och gemene man skulle inte bli beroende av att medicineras med narkotika ifall det skedde under kontrollerade former. Det var när människan själv fick lov att distribuera i kombination med psykiska problem som personen utvecklade ett missbruk menade Lindesmith (1938).

Narkotikamissbruk blev inte ett erkänt samhällsproblem och ett socialt problem i Sverige förrän i början av 1960-talet när missbruket ökade bland de kriminella grupperna och staten började se risken med att det skulle sprida sig hos ungdomarna som är den grupp som än idag är Sveriges drivkraft i narkotikapolitiken (ibid.). 1968 tillkom den narkotikalag som gäller än idag (ibid.). Man godkände då ett förslag om kartläggning/forskning, vård och behandling, förebyggande arbete med kontroll insatser samt ett internationellt samarbete mot narkotika. Det dröjde några år till 1980-talet innan diskussionen kring eget bruk tog fart, skulle det vara lagligt eller ej att bruka narkotika, innan dess var det enbart olagligt att tillverka, sälja, inneha och köpa narkotika. Sedan för lagligt bruk menade att kriminalisering skulle avskräcka missbrukare från att söka hjälp medan de emot lagligt

bruk ansåg att kriminalisering var nödvändigt för att avskräcka, framförallt ungdomarna. 1988 kriminaliserades eget bruk av narkotika och statens fokus flyttades från tillverkarna/smugglarna till missbrukaren (Träskman 2011). Narkotikastrafflagen (1968:64) tillsammans med lagen om kontroll av narkotika (1992:860), läkemedelslagen (1992:859) och lagen om straff för smuggling (2000:1225) bildar de lagar som gör det absolut kriminellt att hantera narkotika på alla sätt om inte staten har gett sin tillåtelse, såsom vid forskning.

2.2 Den svenska narkotikapolitiken och det svenska narkotikabruket idag

Börjesson (2000) beskriver den svenska nolltoleransen av narkotika, fortfarande idag, som att allt bruk av narkotika är ett narkotikamissbruk. En skala av missbruk såsom existerar vid alkoholbruk där bruk av alkohol inte är likställt med missbruk finns inte för narkotika. Englund (2014) beskriver ett missbruk som när man känner ett sug, svårighet att kontrollera konsumtionen, toleransökning sker, man får abstinens, växande intresse för anskaffning av substansen, bruket fortsätter även om det gett fysiska eller psykiska besvär, denna beskrivning av missbruk gäller även alkohol och nikotin. Linton (2015) skriver om den svenska narkotikapolitiken som grundar sig i tanken om att all narkotika är extremt farligt vilket i sin tur innebär att allt bruk är ett missbruk³. Enligt Linton (2015) så är brukarna ofrivilligt fast under drogens beroendeframkallande effekt. Den enda möjligheten att ta sig ur missbruket är om man får samhällets hjälp med en lång behandling och efter det byter ut sin tidigare missbrukar-identitet till en ny identitet. Svenska politiken erkänner inte heller att vissa droger skulle vara mindre farliga än andra och ser inte cannabis som en ”lätt” drog jämfört med t.ex. heroin och kokain vilket andra länder gör (Svensson 2014). Trots att Sverige tar ett starkt avstånd från narkotika och har som mål att få bort all narkotika från samhället så har drog-tillgängligheten ökat, utbudet har även breddats och det regelbundna bruket ökar (CAN 2014).

Samtidigt så kan den svenska narkotikapolitiken möjligtvis vara på väg mot en mjukare tid, ”harm reduction” vilket kan innebära ett arbete som syftar till att minska skadorna som ett missbruk innebär, t.ex. sprutbyte vilket finns på 8 platser i Sverige⁴, passar inte in i den svenska nolltoleransen (ibid.). Även underhållsbehandling har etablerats i Sverige och sprutbytesprogram

---

³ Även om den svenska modellen inte innefattar detta har jag i undersökningen använt mig att uttrycket: ”fritidsbruk” vilket innebär narkotikabruk för nöjets skull, som ska skiljas från ”bruk” som även kan ske utan missbruk men inte sker för nöjets skull, medicinering och liknande.

⁴ Sprutbyte innebär att narkomaner kan få byta sina sprutor mot nya, vars syfte är att förhindra spridningen av HIV och Hepatit C. Finns i Helsingborg, Kalmar, Malmö, Lund, Kristianstad, Linköping och på 2 platser i Stockholm.

blir vanligare vilket inte heller matchar tanken om att Sverige ska vara drogfritt, dock är Sverige långt efter i utvecklingen jämfört med andra länder (Linton 2015). Trots att Sverige börjar tänka i banor om ”harm reduction” så ligger Sverige, enligt CAN⁵ (2014), näst högst efter Estland, i antalet avlidna till följd av narkotika. 2013 dog 589 personer av narkotikarelaterade omständigheter. Som tidigare skrivits började den strikta narkotikapolitiken med ungdomarna och de består än idag som den mest utsatta gruppen. Enligt CAN (2014) var det ca 10% av ungdomarna i årskurs 9 som svarade att de någon gång brukat narkotika. Den svenska narkotikapolitiken säger sig ha 3 grundpelare, kontroll, förebyggande arbete och vård. Om man ser till hur resurser fördelas på grundpelarna så tar kontrollen över med 3/4 av budgeten, förebyggande arbete för enbart 1% av budgeten och resten går till vårdinsatser (Månsson & Ekendahl 2015).

2.3 Flashback

Flashback (flashback.org) är ett internetbaserat forum som menar på att de erbjuder yttrandefrihet på riktigt genom anonyma medlemmar och strikta regler. Forumet har strax under 1 000 000 medlemmar och strax över 50 000 000 inlägg⁶. Flashback är Sveriges andra största forum efter Familjeliv i antalet inlägg, det är det största forumet, som är helt gratis och anonymt, som erbjuder diskussioner om allt, även de mest kontroversiella åsikterna. Trådar ska hålla sig till ämnet och inlägg som är orelevanta tas bort. Forumet har en åldersgräns på 18 år, samtidigt är det inte svårt för medlemmarna att uppge falsk födelsedatum, vilket jag kommer ta upp senare i avsnittet om etiska övervägande. Det är förbjudet att posta lögner om personer och företag, samt hota, sprida datavirus, sprida reklam, organisera brottslighet och genomföra narkotikahandel, detta leder till permanent eller periodisk avstängning. Forumet har mods och admins⁷ vars syfte är att hålla en god ton på forumet och se till att det är rätta ämne som diskuteras. På Flashback finns kategorier som rör ”Dator och IT”, ”Droger”, ”Ekonomi”, ”Fordon och Trafik”, ”Hem, familj och bostad”, ”Kultur och media”, ”Livstil”, ”Mat, dryck och Tobak”, ”Politik”, ”Resor”, ”Samhälle”, ”Sex”, ”Sport och träning”, ”Vetenskap och humaniora”. Bland dessa ämne finns trådar om illegal fildelning, ”tripp-rapporten” där man i realtid berättar om hur man mår efter att ha tagit en viss drog eller blandat olika droger, om hur man bäst sparar som student, hur man överlever i skogen och om hur man

---

⁵ Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

⁶ 1 December 2015.

⁷ Moderatörer och Administratörer som ser över forumet och ser till att alla regler följs.

lättast kommer i kontakt med en prostituerad. Flashback är, som tidigare skrivits, ett forum där allas åsikter får en plats och även de åsikter som annars inte har en plats i den offentliga debatten och det är vad Flashback kallar för yttrandefrihet på riktigt. Samtidigt uppstår frågan om ifall Flashback verkligen kan kalla sig yttrandefrihet på riktigt när de har krav på anonymitet, vilket direkt går emot yttrandefriheten som säger att människan får yttra sin åsikt fritt, så länge det inte skadar någon annan (SFS 1991:1469). Eller är det grundat i Sveriges nolltolerans mot narkotika att man måste vara anonym för att få förmedla en åsikt som motsäger normen. Flashback representerar den anonyma människan vars stigmatiserad åsikt bara har sin plats på ett anonymt forum i ett nolltolerans-land som Sverige.

2.3.1 Flashbacks historia

Flashbacks historia visar på dess kontroversiella stil då det mellan 2000 och 2001 var helt avstängt från internet efter att ha blivit polisanmält av politiker. De anklagades för att stödja en hemsida med nazistisk propaganda, vilket Flashback ej höll med om, de menade istället att de enbart erbjöd dem en plats på internet. Flashback pekades ut som orsaken till att nazismen nått internet. Flashback stängdes återigen ner 2002 på grund av att inget företag ville ge dem en plats på internet, 2003 kom de tillbaka. 2011 nominerades Flashback till guldspaden för deras grävande journalistik i en tråd som handlade om Bjärstafallet men det året delades inget pris ut i kategorin webb. Senare samma år fick Flashback SRs journalistpris efter att de avslöjat fotografen Terje Hellesös manipulerade foto (Flashback 2013). Det Flashback kallar för yttrandefrihet på riktigt såg Aftonbladet som en plats där näthat florerade, till den anledningen genomförde Aftonbladet en granskning av forumet i februari 2015. I en rad artiklar avslöjas medlemmars identitet och vilka hemska saker de skrivit. Aftonbladet beskriver Flashback som ett laglöst land där vem som helst kan skriva vad som helst utan konsekvenser. Aftonbladet kom över mailadresser som kunde kopplas till medlemmar, Aftonbladet valde då att avslöja de medlemmar som hade en offentlig eller högt uppsatt position i svenska samhället, de har avslöjat EU-jurister, läkare och politiker som på något sätt spridit hat eller kontroversiella åsikter på Flashback (Ashberg 2015).

3. Tidigare forskning/Kunskapsläget

I följande kapitel presenteras ett urval av forskning som berör legalisering av narkotika. Jag presenterar även forskning om normalisering samt stigmatisering av narkotika. Forskningen som använts har ursprung i fler länder än enbart Sverige. Den forskning som riktar sig mot Sverige är inte lika omfattande eller aktuell och som Månsson (2014) skriver så finns det ej så mycket utav den. Forskningen som tas upp är ändå relevant för Sverige då narkotikapolitiken liknar den i Sverige men den visar även kontraster samt likheter mellan Sverige och andra länders narkotikapolitik, den visar även hur normalisering och stigmatisering av narkotika sker.

Jag har använt mig av LUBsearch för att hitta tidigare forskning och sökord såsom ”droglegalisering”, ”droger”, ”legalisering”, ”drug leaglization”, ”narkotika”, ”stigma”, ”stigmatisering”, ”stigmatization”, ”normalisering”, ”normalization” och avgränsat dem till det som är relevant för min undersökning.

3.1 Forskning för och emot legalisering och avkriminalisering av narkotika.

Cachanosky, Zelaya & Block (2013) skriver om USA kamp mot den organiserade brottsligheten vilken är direkt kopplad till narkotikahandeln. De menar att den hårda kampen som bland annat USA har tagit mot narkotika inte fungerar som ett hot mot den organiserade brottsligheten eftersom den ej har minskat efterfrågan hos brukare. Om narkotika som smugglas istället skulle vara laglig och säljas under ordnade former så skulle det minska smugglingsrelaterade brott samt dra in skatt till staten (ibid.). Crandall (2013) håller med, det USA-ledda kriget mot droger har lett till fler mord och skadegörelse än vad det lett till minskad smuggling av narkotika.

Glick (2014) menar att kriget mot droger motsäger människans fria vilja att vid mogen ålder bestämma vad man gör med sin egna kropp, det är inte staten som ska avgöra vad individen får göra med sig själv. Legalisering av narkotika kan ses som en del i skademinimeringen då den skulle leda till att minska spridningen av HIV och Hepatit, minska överdoser, bilolyckor, fängelsekostnader och även poliskorruption (ibid.). Den minskade mängden överdoser håller Darke & Farrell (2014) med om. De menar även att om ifall heroin vore reglerat av staten, på så vis att staten var en del i att kvalitet-testa heroin samt informera om riskerna och vara hjälpsamma vid bruket skulle detta kunna leda till minskning i dödsfallen.

Glick (2014) skriver även vilka negativa effekter en legalisering kan få på samhället och dess invånare. Han nämner bland annat den ökade skaderisken för en själv som brukare samt de i ens umgänge, fler brukare av narkotika leder till fler självförvållade skador men även skador för t.ex. familjer som blir lidande då ett missbruk utvecklas. Tillgänglig narkotika kan innebära att fler kör under narkotikapåverkan vilket i sin tur leder till fler olyckor i trafiken. Denna typ av forskning ställer sig de svenska politikerna bakom då de står fast vid att legalisering enbart innebär större problem än tidigare (Linton 2015).

3.2 Hur legalisering och avkriminalisering påverkat samhället.

Ett av länderna som avkriminaliserat bruket av narkotika är Portugal, sedan 2001 är det lagligt att bruka och inneha narkotika för eget bruk, försäljning förblev olagligt. Att avgöra om detta var lett till något bra eller ej är svårt att säga då det finns två tydliga läger mellan om ifall det var en succé eller ett misslyckande (Hughes & Stevens 2012). Laqueur (2015) skriver däremot om succén som den portugisiska avkriminaliseringen har inneburit och främst vilken förebild Portugal utvecklats till. Antalet nya fall av HIV bland injicerande narkotikabrukare minskade från 1482 nya fall 2000 till 116 nya fall 2010. Laqueur (2015) skriver att Portugal har lagt en grund vilket gjort det möjligt för Colorado, Washington och Uruguay att legalisera cannabis.

3.3 Forskning om normaliseringen av narkotikabruk

Parker (2005) beskriver de 5 faktorer som leder till att narkotika normaliseras bland en grupp människor, den första faktorn är den viktigaste då det är tillgängligheten av drogen. En större mängd droger florerar idag i världen och drogers pris har sänkts vilket leder till att fler får tillgång och möjlighet att införskaffa drogen. Internet har även blivit den nya langaren där alla droger kan införskaffas och skickas direkt till brevlådan i ett diskret paket och med leverantörer som håller dig uppdaterad om när paketet når brevlådan så att paketet kan hämtas innan resterande del av familjen ser det. Nästa faktor är öppenheten för att testa droger (ibid.). Enligt CAN (2014) hade 20% av killarna och 14% av tjejerna som gick 2:a året på gymnasiet någon gång provat narkotika. Nästa faktor är återkommande bruk och bruk som skett nyligen vilket visar på om det skett en ökning i bruket bland en viss grupp människor (Parker 2005). Att vara informerad om droger är också en faktor, kunskapen som finns om droger. Information om droger finns tillgängligt på bland annat

internet och ju mer en person vet och har efterforskat, ju större sannolikhet är det att denna person vid något tillfälle brukat narkotika. Den sista faktorn är den kulturella acceptansen av droger, om droger är accepterat i populärkulturen hos en grupp människor så kan det leda till goda värderingar om droger (Parker 2005). Parkers normaliseringsfaktorer har dock fått kritik för att inte inkludera olika samhällsklasser och hur normaliseringen skiljer sig bland dem (Blackman 2010).

Blackman (2010) skriver om betydelsen av förebilder och hur de kan vara en faktor i normaliseringen av drogbruk hos unga. En ungdoms förebild inspirerar och om denna förebild öppet förespråkar narkotikabruk, genom t.ex. sång, i sociala medier eller vid offentliga framträdanden, så påverkar det ungdomen (ibid.). Populärkulturens kändisar är den vanligaste förebilden hos ungdomar och dagens media visar på att de personer som är kända inom populärkultur sällan får några konsekvenser för sitt öppna bruk av narkotika vilket ger folk en skev bild av hur narkotikabruk i övrigt ser ut i samhället (ibid.). Att Nederländerna skulle uppmuntra drog-turism är något Blackman (2010) skriver om, Nederländerna med sin lättillgängliga cannabis i form av bakverk på caféer ger en missvisande bild av vad cannabis faktisk kan leda till.

Månsson (2014) tar upp normaliseringen av cannabis i Sverige då hon undersökt hur det talas för legalisering av cannabis på svenska internetforum. I hennes undersökning kan man se att de som skriver på forumet kräver en ny politik gällande cannabis då det inte är en drog som ska ses som farlig. Månsson (2012) skriver även om internetforumens påverkan på normaliseringen av narkotikabruk och om hur medlemmarna på ett forum som Flashback påverkar varandra vid bruket av narkotika. Om en medlem skriver om en dålig upplevelse hen fått av en drog kan detta avskräcka andra från att prova den, det går även åt motsatt riktning där medlemmar uppmuntras att bruka av andra medlemmar.

3.4 Forskning om stigmatisering av narkotikabruk

Vad det gäller stigmatiseringen av narkotikabruk så skriver Palamar, Kiang & Halkitis (2012) att det är något som förekommer världen över, grundtanken är att narkotika alltid är dåligt. Cannabis är inte lika stigmatiserar som t.ex. heroin vilket har en hög stigma-nivå eftersom den anses vara den som skadar hälsan mest. Man kan se att alla olika droger har sin egna nivå av stigma vilken grundar sig i olika faktorer. Som sagt anses cannabis inte vara så farligt, inte heller ecstasy då de båda ses

som en kul fritidssyssla. Amfetamin och kokain har högre stigma-nivå men heroin och crack-kokain är bland de värsta drogerna (ibid.). Utöver drogens skada för din hälsa, för vilken stigmatiseringsnivån den ligger på, så avgörs det på intaget av drogen. Tablettform är den lindrigaste formen eftersom den inte medför skador på kroppen, även cannabis som du tar i kak- eller godisform är lindrigt. Rökning medför en del skador för hälsan men det som anses kunna ge störst negativ påverkan är injicering av narkotika då det innebär ett stort förarbete och kan vara mycket skadligt ifall det ej genomförs på korrekt sätt. Injicering kan också medför blodsjukdomar så som HIV och Hepatit C (ibid.). Det är inte bara den icke-narkotikabrukande allmänheten som stigmatiserar narkotikabruk utan det finns även en stigmatisering mellan brukarna av olika droger, beroende på vilken ens huvuddrog⁸ är. En brukare av anabola steroider eller cannabis anser sig inte vara lika stigmatiserade av allmänheten som heroinister (ibid).

4. Teorier/teoretiska utgångspunkter

Detta teoretiska ramverk används i analysen. Jag presenterar här nedan de teoretiska utgångspunkter som argumenten analyserar ifrån. Med hjälp av delar av teorier om normalisering och stigmatisering fördjupas innebörden av vad medlemmarna skriver i sina inlägg. Nedan förklarar jag de teorier och begrepp som används i analysen. Jag förklarar sedan hur teorierna kan anpassas till min undersökning.

4.1 Normalisering

4.1.1 *Normen och det normala*

En social norm är, enligt Karlsson (2012), en uttalad regel som gäller i ett specifikt samhälle där normen reglerar vilka beteenden som accepteras. Vad som bryter normen ses som avvikande och får oftast någon form av bestraffning. Det som ses som normalt är vad samhället anser vara det goda, det som är rätt. Det normala är friskt och det som faller utanför normalt blir då sjukt (Svensson 2007). Det normala kan även ses som något eftertraktat, i perfekt balans och lagom, vilket Goffman anser (Misztal 2002). Normen och det normala är tidsmässigt föränderligt men även föränderligt över kulturer och åldrar. Vad som anses vara normalt i barndomen följer inte alltid med in i ålderdomen eftersom allmänhetens bild av hur ett barn ska vara skiljer sig från bilden av en äldre

---

⁸ Den drog man brukar mest.

person och vad det innebär att vara gammal. Alla definitioner av vad som är normalt är socialt konstruerade av en gupp människor. Misztal (2002) kopplar även det normala till en trygghet i att saker är som de ska och brukar vara, samt att det kommer förbli så in i framtiden. Det normala kopplas till trygghet och bekvämlighet i att inget kommer att förändras.

4.1.2 Normaliseringsprocessen

Enligt Goffman blir något en del av det normala om det genererar en känsla av förutsägbarhet, något som inte stör medborgares rutiner i livet, det ska inte störa den vardag som är etablerad i samhället (Misztal 2002). Genom att något sker återkommande så etableras dess plats i vardagen, det blir inte längre nytt och förvånande. Goffman beskriver det som att människor skapar ett ramverk för vad som räknas som normalt i kombination med samhällets normer och det skapas på ett så naturligt sätt hos människan utifrån dess förutsättningar att hantera vardagen att det sker utan människans vetskap (ibid.). För att något ska få en plats innanför ramarna måste det matcha det som redan har sin plats där, det får inte störa en redan befintlig norm, det får inte heller rubba den trygghet som ligger i att veta vad som kommer hända härnäst. Ramverket skiljer sig dock från människa till människa och är föränderligt över tid då vardagen är föränderlig. Vad som ingår i ramverket synliggörs när någon eller något avviker från det och människan inte har en direkt förmåga att där och då hantera avvikelsen (ibid.). För att något ska räknas som fullt normalt måste detta helt förlora sin stigmatiserad status. Processen som det onormala och stigmatiserad måste genomgå för att räknas som normal sker i små steg där det redan normala anpassar sig mer och mer till den avvikande gruppen eller individen. Det avvikande en dag integreras på så etablerat sätt att de blir självklara i samhället. När något är fullt normaliserat så ska det uppfylla det andra förväntar sig av just det. Enligt Goffman sker normaliseringsprocessen främst i människors interaktion med varandra, det är här man släpper in nya normer och fastställer det som redan etablerats (ibid.).

4.2 Stigma

Det som är stigmatiserat är det som normen inte tillåter en accepterad plats i samhället och som motsäger det normala. Stigma kan visas sig i en oönskad egenskap, en avvikelse i åsikts- eller handlingsmönster (Goffman 1963/2014). Då samhällets normer bryts med en åsikt eller en handling skapas en stigmatisering, åsikten eller handlingen blir då bortstött från övriga samhället.

4.2.1 Stigmatiseringsprocessen

Link och Phelan (2001) har med hjälp av Goffmans stigmatiseringsteori skapat en modell med steg för stigmatisering där första steget är en kategorisering vilket innebär att det som skiljer sig från normen får en etikett som avvikande. Denna avvikelse med en negativ etikett tilldelas också en stereotyp, skillnaderna associeras med något negativt och oönskvärt (ibid.). Nästa steg är en separation mellan det goda och det onda där handlingar och värderingar gör en märkbar skillnad mellan de önskvärda och icke-önskvärda. Det skapas en form av social kontroll där det goda skapar värderingar om det onda, vilket innebär att det är det goda som uppehåller vad det onda är och innebär (Palamar, Kiang & Halkitis 2012).

4.2.2 Avvikaren

Avvikaren är den som bryter mot normen eller mot andra etablerade regler (Becker 1963/2006). Goffman (1963/2014) beskriver även den sociala avvikaren som en person som står för sina åsikter, även om åsikterna är ”fel”. Avvikaren kan även placera sig själv på en position över gemene man som en mer utvecklad och intelligent människa. Avvikaren anser sig vara mer lärd. Den sociala avvikaren skiljer sig från inomgruppsliga avvikaren genom att inte bara säga emot en liten grupp utan hela samhällets normer och regler (ibid.). Avvikaren har olika grader av stigmatisering beroende på hur kraftigt den avviker från det normala. En avvikare söker sig till de med samma avvikelser för bekräftelse. Som Misztal (2002) skriver om det normala så är det i mötet med andra människor som vi etablerar en norm och i avvikandens möte med liknande avvikare så skapas egna normer för deras grupp. Om fler delar den avvikande gruppens åsikter kan denna bli tillräckligt etablerad att den får en naturlig del även i övriga samhället.

4.3 Teori i förhållande till narkotikabruk

Som Parker (2005) skriver så handlar normaliseringen av narkotika om något ytterst stigmatiserar som får en plats hos en grupp människor där narkotika kan uppskattas. En norm är tidsmässigt föränderlig och normen gällande narkotika har gått från accepterad till enbart accepterad som läkemedel till total nolltolerans mot droger under flera årtionden (ibid.). Vad händer då när något förbjudet påbörjar processen att bli accepterat. Normerna är ständigt föränderliga vilket innebär att det som en gång varit ytterst stigmatiserar, som t.ex. homosexualitet, kan bli en del av det normala, självklara och naturliga och en del av samhället vilket homosexualitet är idag, som gått från

sjukdom till en attraktionsriktning. Schivelbusch (1993) skriver om hur kryddor, kaffe och tobak varit utmålade som farliga och ohälsosamma men som sedan utvecklats till en naturlig del av vardagen genom en normaliseringsprocess. Vad det gäller tobak och kaffe blev efterfrågan för stor för att den skulle behålla sin utmärkning som otillåten. Schivelbusch (1993) beskriver det även som att staten såg en vinst i att tillåta tobak då det skulle innebära pengar på skatten av tobak. Narkotika har inte gått igenom samma process även om de startat från samma utgångspunkt (ibid.).

5. Metod

5.1 Val av metod och tillvägagångssätt

Jag har använt mig av kvalitativ textanalys med kritisk diskurs- och argumentationsanalys. Undersökning utgår från ett konstruktivistiskt perspektiv vilket passar till den kvalitativa metod, där jag med hjälp av den kan gå till djupet och undersöka den sociala verkligheten. Konstruktivismen ifrågasätter hur kunskap och vår verklighet har konstruerats (Bryman 2011). Med hjälp av den kritiska diskursanalysen har jag kunnat ställa frågor om en verklighet och hur just denna har skapats, den har hjälpt mig att beskriva det som framkommer i trådarna. I argumentationsanalysen förblir jag i den text som är empirin vilket gör diskursanalysen nödvändigt för att uppnå analys på ett djupare plan. Den kritiska diskursanalysen är även det som analyserar vad medlemmarna säger med sina inlägg och vad deras argument innebär. Med kvalitativ metod förekommer även djupgående intervjuer, observationer och textanalyser men med dokument som empiri är textanalys mitt bästa val. Vid textanalys är språket det viktiga och det man ska studera. Språket är vad som organiserar vår sociala verklighet och formar den till något förståeligt, men det sätter även gränser för hur människan kan tänka och handla (Bergström & Boréus 2005).

5.1.1 Argumentationsanalys

Argumentationsanalys grundar sig i att titta på vilka för- och motargument som tas upp och utifrån dem analysera den text man läser (Boréus 2011). Med argumentationsanalys har jag kunnat belysa vad för- och motargumenten representerar och vilken påverkan och konsekvenser dem har för texten, samt vilka värderingar det ligger i argumenten (ibid.). Vid argumentationsanalys är utgångspunkten en tes och argumenten består av för och emot tesen. Argumentationsanalysen syftar att se vad argumenten innebär och i mitt fall om argumenten bygger på normen eller om de avvisar

normen och samhällets värderingar (Ejvegård 2005). Ett av syftena med argumentationsanalys är att undersöka huruvida argumenten lever upp till en norm men även att undersöka hur argumenten stärker tesen (Boréus & Bergström 2005). Med argumentationsanalys har jag sett hur samhället och drog-legaliseringsdebatten kan ses i inläggen på Flashback.

Argumentationsanalysen används som ett verktyg för att hitta de argument som förekommer i trådarna och för att hitta kärnan i debatten. Jag utgår ifrån Pro et contra-modellen, utvecklad av Arne Næss som innebär att man strukturerar upp sitt material efter de olika tesernas för- och motargument (ibid.). Genom att strukturera det på detta vis har jag kunnat urskilja de argument som förespråkar normen för narkotikabruk i Sverige och de argument som tyder på en normalisering av narkotikabruket. Efter det vänder man sig till textens relation till den sociala kontexten och även den kulturella kontexten. Jag har valt att inte följa modellen fullt ut, jag kommer att använda mig av den kritiska diskursanalysen istället för att med Næss modell undersöka den bakomliggande sociala kontexten. Jag har valt detta tillvägagångssättet då jag, som jag senare förklarar, inte kan sätta mig in i medlemmarnas sociala liv. Næss Pro et contra-modell utgår ifrån att se hur argumenten stärker eller försvagar en tes och jag har fördelat argumenten, efter att läst igenom trådarna, utifrån vilken tes de svarar under, en typ av kategorisering av argument för att hitta återkommande teman. Jag hittade främst argument som föll under teserna: 1) Friheten att välja själv, 2) Inte farligare än Alkohol, 3) Missbruk är en sjukdom, 4) Narkotikan kan regleras på Systembolaget, 5) Svenska samhällets relation till narkotika.

5.1.2 Kritisk Diskursanalys

En diskurs beskrivs som ett visst set med språkliga kategorier kopplade till ett objekt eller en företeelse och även hur beskrivningens i sin tur är kopplat till uppfattningen av det (Bryman 2011). Diskurs kan också beskrivas som ett regelsystem där vissa kunskaper eller uppfattningar legitimeras medan andra lämnas utanför. Ett regelsystem som ständigt är föränderligt (Bergström & Boréus 2005). Diskursanalysen syftar till att undersöka hur språket skapar en social verklighet, om det finns syfte bakom sättet vi använder språket på och vilken påverkan språket kan få på hur man uppfattar verkligheten. I den kritiska diskursanalysen vill man hitta vilka diskurser som är styrande och hur de fungerar i olika sammanhang men även se till det som är gemensamt i diskursen samt det återkommande. (Bryman 2011). Med den kritiska diskursanalysen har jag kunnat se hur

medlemmarna använder kommunikation för att normalisera alternativt för att stigmatisera narkotikabruk.

Jag har använt den kritiska diskursanalysen vars syfte är att utforska relationen mellan diskurs och den bakomliggande verkligheten. Den syftar även i att undersöka hur vissa diskurser föredras eller tas för givet när andra trycks undan (ibid.). I den kritiska diskursanalysen frågar man sig vem det är som styr diskursen, hur och varför den styrs på detta vis. Jag har valt att anpassa min analys utifrån den modell Bryman (2011) beskriver. Analysen påbörjas med en granskning av innehållet, den skrivna texten, textdimensionen. Den fortsätter i en granskning i den diskurs som används för att presentera en åsikt och hur denna åsikt framkommer, den diskursiva praxisdimensionen. Slutligen analyseras den sociala kontexten vilken diskussionen förs, den sociala praxisdimensionen (ibid.). Jag har avgränsat min analys till de första 2 stegen, text- och den diskursiva praxisdimensionen, detta gör jag eftersom det är svårt att analysera medlemmarnas sociala praxis då de är anonyma, för mig men även för varandra. Med hjälp av de teoretiska utgångspunkterna har jag genomfört en analys i syfte att förstå hur normalisering och stigmatisering sker i inläggen men den synliggör även den dialogiska kamp som förekommer på forumet.

5.2 Metodens förtjänster och begränsningar

Daneback och Månsson (2008) beskriver internetforskning som en möjlighet att nå ut till en ny grupp människor, och hur de kommunicerar med varandra. Bryman (2011) skriver att man i kvalitativ metod måste ha i åtanke att mina, jag som utför undersökningen, erfarenheter kan påverka utforskningsföremålet. Att inläggen som studerar redan finns innebär att möjlighet att ställa följdfrågor eller be om förtydligande inte finns. Det som står är empirin och den kan inte påverkas. Forskning med textanalys kan anses vara subjektiv eftersom den som utför forskningen är involverad i att välja ut vad som anses vara relevant och i vilken riktning forskningen ska gå, vad som ska vara med i undersökningen och vad som ska lämnas utanför (Bryman 2011). I min undersökning analyserar jag det som skrivs på Flashback och analysen är utifrån mina tolkning av vad som står vilket gör undersökningen till viss del subjektiv men samtidigt så finns empirin kvar oförändrad, oavsett mina tolkningar. Tolknings och urval har varit drivna av mitt val av teoretiska utgångspunkter.

Som tidigare skrivits så ger argumentationsanalysen mig ett verktyg för att hitta och beskriva de argument som representerar kärnan i debatten på Flashback. Den kritiska diskursanalysen har gjort det möjligt för mig att förstå vad som skrivs i inläggen utifrån en bakomliggande verklighet. Jag har inte kunnat, med min valda metod, avgöra hur debatten påverkat medlemmarna i forumet, för att styrka undersökningen kunde metoden kompletteras med intervjuer utifrån det resultat som analysen givit.

5.3 Urval

Jag har använt mig av vad medlemmarna på Flashback anser i debatten om narkotikalegalisering. Urvalet var målstyrt, eftersom empirin är vald direkt utifrån mitt syfte och frågeställning (Bryman 2011). Jag har använt mig av virtuella dokument, dokument som enbart existerar på internet och eftersom de bara existerar på internet så har jag kopierat alla inlägg för att försäkra mig om att de inte försvinner eller förändras. Forumet jag har använt mig av avspeglar debatten som sker gällande legalisering av narkotikabruk samtidigt så skapar forumet en egen version av debatten då den övergripande majoriteten av medlemmarna är för legalt narkotikabruk. Bryman (2011) problematiserar användningen av dokument som källa då de inte vid alla tillfälle kan användas som en avspeglning av en bakomliggande verklighet utan ibland ska betraktas som en egen verklighetsnivå. Ett dokument är sällan skapat som en korrekt avbildning av den bakomliggande verkligheten utan kan vinklas av läsaren då läsaren själv gör tolkningar av vad texten säger. För att på ett korrekt sätt använda ett dokument för att se den bakomliggande verkligheten krävs att man använder ytterligare en datakälla för att stödja det man kommer fram till med hjälp av dokumentet (ibid.). Då jag använt mig av dokument som källa så har denna en egen verklighet med samtidigt kan man utläsa en koppling till den svenska narkotikapolitiken då medlemmarna vid flera tillfällen refererar till den och använder sig av den för att påvisa dess brister.

Jag har valt att använda mig av internet eftersom det ger mig ett nytt sätt att undersöka en debatt som redan är känd i andra medier (Daneback & Månsson 2008). Som jag tidigare har skrivit så är Flashback ett av Sveriges största forum med ett växande antal medlemmar och trådar. På forumet förekommer mycket diskussion om narkotikapolitik vilket passar min undersökning. Flashback säger sig vara yttrandefrihet på riktigt vilket matchar min undersökning då förespråkande för droglegalisering fortfarande är kontroversiellt i Sverige. Anonymiteten på Flashback bidrar till att

medlemmarna kan yttra sina verkliga åsikter utan att det får konsekvenser från samhället, men anonymiteten skapar även en oro för om det som sägs verkligen är autentiskt.

Under kategorin ”Narkotikapolitik” finns över 40 00 inlägg och jag har undersökt 5 olika ämnestrådar som alla i grunden handlar om legalisering av narkotika, trådarna rör områden såsom avkriminalisering av narkotikabruk, Sveriges framtida narkotikapolitik och för- och motargument för legalisering. Jag presenterar ej trådarnas namn vilket jag förklarar i etiska övervägande. Sammanlagt i de 5 trådarna finns runt 780 inlägg där medlemmarna presenterar sin åsikt och trådarna har tillsammans strax över 43 000 visningar. Inläggens längd skiljer sig kraftig då de varierar från runt 3 till 200 ord och om man skulle se omfånget i A4 sidor så är det ca 600 sidor. Visserligen är det mycket upprepningar, då en medlem refererar till ett annat inlägg så upprepas detta inlägg. Trådarna i undersökningen sträcker sig från 2011 till nutid. De valda trådarna håller sig till ämnet, de har många inlägg men det är även nya argument som presenteras. Då jag sökt efter trådar upptäckte jag att i många trådar är det samma medlemmar som om och om igen presenterar sin åsikt. Därför har jag valt trådar som ger en överblick på debatten utan att vara upprepande men det förekommer ändå inlägg från samma medlemmar och inlägg vars syfte inte varit att argumentera utan enbart störa, vilka har sorterats bort efter jag läst igenom inläggen. Jag upptäckte vid sökning att det förekommer ett större antal trådar där trådskaparen varit för legalisering än vad det fanns trådar som utgått från att skaparen varit emot. Jag valde trådar utifrån antalet inlägg den tråden hade och ifall tråden har sin utgångspunkt i en diskussion om legalisering. De trådar jag valt utgår ifrån att skaparen är för legalisering, detta har inte varit ett kriterium för mig men jag fann inte trådar med tillräckligt många inlägg som gör dem värda att analysera, den kortaste tråden som analyserats är på 20 inlägg och jag kunde ej hitta någon som nådde upp till det antalet som är emot legalisering. Däremot förekommer för- och motargument i alla de valda trådarna.

I urvalet av inlägg att använda har jag valt ut inläggen som representerar kärnan och det som varit centralt för debatten. En del av inläggen jag inte valt att använda är de som utgår från att säga emot ett tidigare inlägg utan att presentera ett nytt argument, det förekommer många av dem i trådarna. Istället för argumentera kring droglegalisering så blir debatten mellan medlemmars kunskap, personlighet, ålder och ”vem är du att säga detta”, där stagnerar flera trådar och inläggen upphör.

5.4 Metodens tillförlitlighet

Daneback och Månsson (2008) tar upp problemet med tillförlitlighet och autenticiteten då man använder sig av internet som empiri, jag som utför undersökningen vet inte vem medlemmarna på Flashback är och om ifall deras inlägg är autentiska, att det är deras egna åsikter. Daneback och Månsson (2008) har inget svar på detta problem men det kan ses som en oundviklig risk som får tas med undersökningar på anonyma forum. Att personerna uppger falska åsikter kan även ske om man använder sig av enkät- eller intervju-undersökning. Jag har varit uppmärksam på att svaren inte alltid behövt vara autentiska men det är samtidigt inget jag kunnat påverka. Jag har frågat mig själv om det är ett måste att inläggen är autentiska, det jag har undersökt är hur debatten går och inte vad var och en av medlemmarna har gjort. Bryman (2011) tar även upp problemet i att använda sig av virtuella dokument och vad man bör vara vaksam över, så som autenticiteten i hemsidan. Då jag använt mig av Flashback vilket är ett etablerat forum har detta inte varit ett problem men han skriver också om trovärdigheten. Som jag redan skrivit så är det något jag har haft i åtanke vid genomgång av materialet.

När det gäller reliabiliteten hos en diskursanalytisk undersökning och även hos en argumentationsanalytisk, kan den bli bristande då, som jag tidigare nämnt, den baseras på mina tolkningar av inlägg och utifrån mitt val av teorier vilket gör det svårt att återskapa undersökningen med liknande resultat (Bryman 2011). Transparensen är även problematisk då det är svårt att förklara var steg som tas i tolkning och analys (ibid.). Som tidigare nämnts så finns empirin kvar oförändrad. Evjergård (2005) tar upp vikten vid att inte integrera sin egna åsikt i undersökningen. Att ha en åsikt i debatten som ska undersökas kan påverka hur argument lyfts fram och analyseras samt vilka argument som representeras. För att undvika detta är det viktigt att man under hela processen är medveten om sin egna ståndpunkt (ibid.). Samtidigt så har jag haft skäl till vilka inlägg som valts ut från debatten, det har varit av vikt för mig att välja argument som representerar kärna av debatten.

Min position i förhållande till undersökningen är att jag tidigare arbetat med personer med missbruksproblematik. Utifrån min erfarenhet av de personer jag mött så har jag bildat en uppfattning om att det varit vanligt bland ungdomar att inte anse att narkotikabruk är så farligt. Att

röka lite brass⁹ för att det är kul är väl inte så farligt, det är ju bara en växt, mötte jag hos många ungdomar. Min undersökning har inte inriktat sig på enbart legalisering av cannabis, jag har i mitt arbete inte mött personer som anser att alla droger borde vara lagliga vilket gör att jag lättare har kunnat ställa mig utanför denna undersökning och försökt hålla mig opartisk i förhållande till åsikterna som kommer fram i empirin. I mitt yrke med missbrukare så stod jag för den svenska narkotikapolitiken och var en del av den då yrket var i den offentliga sektor.

5.5 Forskningsetiska övervägande

I svensk forskning finns krav att uppfylla för att forskningen ska ses som etiskt korrekt, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Då jag har använt mig av en internetkälla med skriven text så har det ej funnits möjlighet att uppfylla alla krav. Vad det gäller samtyckeskravet skriver Daneback och Månsson (2008) att ett problem med forskning på internet är att inte kunna få samtycke från de som studeras. De medlemmar som studerats är alla anonyma och det finns ingen möjlighet att fråga var och en av medlemmarna i trådarna om tillåtelse att använda deras åsikt, och på Flashback lyder reglerna att man inte kan ta bort inlägg efter postning. Trots medlemmarnas redan anonyma användarnamn så har en dubbel-anonymisering genomförts. Alla användare har givits nya namn och namn istället för siffror eller bokstäver eftersom jag anser att det är lättare att följa med i texten. De nya namnen har ingen koppling till de tidigare användarnamnen utan är helt påhittade, alla namnen är även könsneutrala. Detta har även gjorts med trådarnas namn, min anonymisering förhindrar att användarnamnen och trådnamnen får träffas i olika sökmotorer då denna uppsats har publicerats. Konfidentialitetskravet säger att personuppgifter till de som uppsatsen rör ska förvaras på så sätt att ingen obehörig kan nå dem. Jag känner enbart till medlemmarnas anonyma användarnamn. Nyttjandekravet faller också in under det som tidigare skrivits, eftersom medlemmarna är anonyma för mig också kommer de enbart att användas till min studie. Informationskravet är inte heller möjligt i en internetstudie som denna, det finns inget utrymme för mig att berätta för medlemmarna att deras inlägg på Flashback studerats. Jag har positionerat mig som en lurker¹⁰ på Flashback, inte blivit medlem, inte själv skrivit några inlägg, utan jag har bara läst vad som står på sidan vilket är offentligt material.

---

⁹ Slang för cannabis.

¹⁰ De som följer en tråd på ett forum utan att vara medlem eller att själv göra inlägg.

Väsentligt för internetforskning är diskussionen kring offentligt och privat, Flashback är en offentlig miljö, tillgänglig för alla med internet, men det folk skriver på detta offentliga forum är privata åsikter och det är där anonymiteten är viktigt för medlemmarna. Westberg (2012) skriver om vikten av att respektera medlemmar och medlemmars integritet, man måste fråga sig vem som medlemmarna tänker ska läsa det de skriver, läsarna har uppfattningen att detta kan läsas av alla. Deras tanke kan aldrig ha varit att de skriver för min undersöknings skull men samtidigt delar de med sig av sin åsikt till de andra främmande människorna i tråden. Westberg (2012) skriver att om forumet ej kräver lösenord eller medlemskap för att man ska ta del av vad som skrivs så är det ett offentligt forum, där samtycke ej behövs eller anonymisering av författarna till inläggen. Flashback kräver inget medlemskap för att läsa trådarna.

Avvägningar har gjorts gällande citaten jag har använt mig av. Om jag ansett att det framkommer något som skulle kunna vara skadligt för denna användare så är det ej en del av undersökningen. Det som kan ses som skadligt för en medlem vore ifall de erkänner bruk av narkotika vilket är olagligt och kan leda till åtal. I övrigt har jag använt mig av direkt citering vilket innebär att inläggen har skrivits ut i originalform. Berg (2011) tar även upp problematiken kring hur och vad medlemmar skriver, det är inte svårt för någon att hitta källan till ett citat som används i undersökningen, det är inte svårare än att använda en sökmotor. Personerna på forumet har själv fått välja ett användarnamn som de är anonyma under. Det finns ingen garanti på att samma användarnamn används på andra hemsidor, däremot har Flashback regler gällande anonymiteten, det är otillåtet att göra försök i att hitta medlemmars identiteter, anonymiteten ska alltid bibehållas (Flashback 2015). Det man vet om en medlem är deras medlemsnamn, när de blivit medlemmar på forumet samt hur många inlägg de gjort och vilka dessa inlägg är. Vad det gäller åldern på medlemmarna så kan jag inte garantera att alla är över 18 år. Det finns en åldersgräns på 18 år men inget som kontrollerar vilket födelsedatum som uppges och att det faktiskt är personens födelsedatum. Jag har varit medveten om att medlemmar har kunnat vara under 18år och vid några tillfälle i trådarna så har mods ifrågasatt medlemmars ålder och de som blivit ifrågasatta har jag valt att lämna utanför undersökningen.

6. Resultat och analys

Under detta avsnitt presenterar jag debatten om legalisering av narkotikabruk på Flashback. Jag citerar därtill inlägg som exempel på hur medlemmarna själva uttrycker sin åsikt och vad som blir centralt under var tes. Jag har strukturerat denna analys utifrån argumentationsanalysen där var tes utgör ett av debattens huvudsakliga teman, där man under dem finner argumenten (Boréus & Bergström 2005). Efter det analyserar jag tesen med hjälp av kritisk diskursanalys utifrån mina teorier om normalisering och stigmatisering. Först presenterar jag tesen och hur argumenten lyder under den. Efter det går jag igenom citatets textdimension som utgår ifrån citatets innehåll, dess struktur och mening. Därefter har jag analyserat utifrån den diskursiva praxisdimensionen, vilken diskurs medlemmen använder sig av för att få fram sin mening och stärka denna. Utöver det diskuterar jag hur medlemmarna förhåller sig till varandra i en dialogsik kamp om vad som är normalt respektive ett stigma i detta forum. Efter det kopplas debatten till aktuell forskning.

6.1 Den fria människan

Under tesen, den fria människan finns inläggen som anser att människan är en fri individ och att man som fri kan avgöra och bestämma själv vad som ska anses vara skadligt. Medlemmar argumenterar för att som vuxen kan avgöra vad man själv vill göra med sin kropp. Medlemmarna frågar sig varför en regering ska lägga sig i om de vill bringa sig själva skada. De förespråkar individens egna ansvar där staten framställs som en makt som tar sig rätten att bestämma över medborgarna, utan medborgarnas individuella preferenser. Det blir även en fråga om en maktrelation mellan individ och stat där staten berättar för individen vad som är bäst för hen genom att dra en generell linje och säga att narkotika inte är bra för någon och därför får ingen använda det. Paralleller dras till vad staten i övrigt tillåter, den tillåter rökning av tobak, alkoholkonsumtion, fallskärmshoppning, vilket medlemmar anser vara minst lika, om inte mycket farligare än att bruka narkotika.

Billie: Argumentet borde börja med att om man inte äger någonting i den här världen så äger man väl åtminstone sin egna kropp, du vet, ditt kött, din egendom, ditt du. Så jag ska få hugga av mig foten eller stoppa i mig precis exakt vad jag vill utan att någon har det minsta att säga till om, fuck off, lämna mig ifred. Det är en fråga och frihetsberövning.

Om man ser på Billies inlägg från ett textdimensionellt plan så handlar det om en förlorad frihet, förlust av det individuella valet att ta beslut som rör sin egna hälsa och kropp (Bryman 2011). Hen skriver att valet är individens att göra eftersom det är hen själv som får ta konsekvenserna. Billie skriver även om ett ägandeskap där frågan lyder ifall det är staten som äger individen.

Billie använder sig av ord som egendom och ditt kött för att fastställa att individen äger sig själv, det är inte staten som äger individen (Boréus & Bergström 2005). Billie frågar om ägandeskapet, är individen slav under staten eller är individen en fri människa med bestämmanderätt över sitt egna kött. Genom att motsätta sig och ifrågasätta det staten bestämt och som etablerats som norm i de svenska samhället så ställer sig Billie till normalisering av narkotika. Normen säger att narkotika är skadligt men ska det inte vara den som tar konsekvenserna som avgör om det är något hen är beredd på att göra. Billie stärker sitt argument genom att tala om självbestämmanderätt, människans autonomi. Hen framställer staten som en diktatur som berövar individens vilja och förmåga att ta egna beslut. Staten utmålas som föräldern som trycker ner medborgarnas förmåga att kunna ta ett beslut om vad som är bäst för individen. Den svenska politiken säger att narkotika är farligt för individen, oavsett typ av narkotika eller hur den brukas så är den farlig samt olaglig. Genom denna ståndpunkt skapar staten en kategorisering mellan de som brukar, avvikarna och de som ej brukar narkotika, de laglydiga. Avvikarna straffas, dels av staten som avsatt straff för narkotikabruk men även av allmänheten som vet felet i att bruka narkotika. Det är nog stigamtiserat att bryta mot lagar men att bruka narkotika blir en kombination av olika stigman, dels då att bryta mot lagen men även att skada sin egna kropp. Att bruka narkotika ingår inte i den svenska allmänhetens ramverk över vad som är normalt. Det finns ingen trygghet i att gå emot det staten och allmänheten anser vara farligt.

Motargumenten ifrågasätter ifall det bara är den brukande individen eller om narkotikabruk även skadar sina anhöriga. Argumenten rör även att du som brukar begår fler brott, missköter dig i samhället och blir en last för svenska hälsovården. En legalisering skulle leda till större kostnader i samhället, vilket skattebetalarna i slutändan får betala. En dialogsik kamp skapas över vad staten har rätt att göra och hur mycket den får bestämma. Billie menar att individen själv får bestämma så länge det inte skadar någon annan, Ali däremot anser att det är en del av statens ansvar att skydda medborgare.

Ali: Varför skulle staten tillåta sina medborgare att skada sig själva?

Tänker ni inte på era anhöriga och ev känslomässiga skadorna ni utlöser om ni gör er illa?

Det är tyvärr inte lika självklart som du försöker att få det att låta.

Ali menar istället att staten ska se till att medborgarna inte kommer till skada, Ali skriver om det som statens skyldighet att ta hand om medborgarna. Ali skriver även om de runt omkring brukaren, de anhöriga som påverkas negativt av narkotikabruk, vilket skiljer Ali från Billie. Ali har lagt sitt fokus på hur skadligt narkotika är och vilka negativa effekter bruket kan leda till. Ali skriver att ”varför skulle staten tillåta sina medborgare att skada sig själv”. Genom att uttrycka sig så, lägger Ali en stigmatisering av narkotikabruk där hen skriver om det som skadligt. Ali utgår i sitt inlägg från att narkotikabruk leder till skador. Genom att säga att det skadar brukaren så mycket att även anhöriga drabbas och hur anhöriga tvingas se brukaren skada sig själv.

Pim: Man blir passiviserad. Personliga relationer ryker. Samhället går miste om alla duktiga saker man kunde ha gjort. Man begår ofta brott för att pröjsa knarket. Kroppen tar skada (t.ex. hjärta och kärl och hjärna och...). Psyket tar skada.

Inlägget som Pim skriver liknar Ali på så sätt att Pim ser det negativa som narkotika kan leda till, påverkan på individen men även hur det påverkar samhället i stort. Redan nu, när bruk är olagligt, så menar Pim att brukarna kostar samhället mycket pengar, inte enbart genom den vård som behövs utan även då de begår brott utöver det brott som begås vid köp, innehav och bruk av narkotika.

Genom att Pim menar att brukaren blir passiviserad så innebär det även att brukaren förlorar förmågan att vara en aktiv deltagare i samhället. Genom att bruka narkotika går man miste om att bidra, istället blir man en last som kostar de andra hårt arbetande pengar. Brukaren tappar en värdig plats i samhället och utvisas som en avvikare och förhindras att tillhöra gemenskapen (Goffman 1963/2014). Stigmatiseringen mot de som inte bidrar är stark och de avviker mot den sociala norm som säger att alla ska bidra då man i det svenska samhället hjälper varandra. Stigman mot narkotikabruk stärks enbart i Ali och Pims inlägg och genom att den stärks så trycks avvikarna

längre och längre ut ur gemenskapen. Avvikaren blir en börda som behöver använda sig av svenskarnas skattepengar, brukaren begår brott och söker sjukvård och spendera de pengar som är tänkta till äldre, sjuka och barn. Avvikarna berövar samhället på skattepengar genom brott och onödig sjukvård då de borde vara hårt arbetande och deltagande. Narkotikabrukarna stigmatiseras starkt när de bryter mot lagar och mot normer, de stjälar skattepengar från de som behöver dem mer.

Ali och Pim gör det legitimt för staten att ta beslut över individens huvud då de menar att det skadar fler än bara brukaren, det förvandlas från Billies individproblem till ett allmänt problem. Drogen tar över brukarens empati, det skapas både inomgruppsliga och sociala avvikare i Ali och Pims inlägg. Genom att problemet förflyttas till samhällsnivå så förvärras stigman, det är inte längre en påverkan på individer utan på ett helt samhälle (Goffman 1963/2014). Stigman utvecklas till att de negativa värderingar som relateras till att även nå de utanför en brukares nära umgängeskrets. Den når även alla de skattebetalare som får bidra till missbrukarens sjukvård. Individen kan själv ta beslut om den vill bli skadad, individen är själv medveten om konsekvenserna men de anhöriga som själv ej brukar, skadas. Ali och Pim utför stigmatisering av narkotika då de anser att bruket skadar individ och allmänhet. Brukarna utsätter sin familj och precis som Pim skriver så kopplas det till passiviteten i att en brukare inte bryr sig.

6.2 Missbruk är en sjukdom

Att man som missbrukare lider av en sjukdom är medlemmarna inte överens om, det argumenteras för att missbrukaren ska få mer lättillgänglig vård och slippa straffas för sin sjukdom. En missbrukare är sjuk under drogens beroendeframkallande effekt och denne missbrukare ska få vård för att komma ur missbruket. Medlemmarna argumenterar för legalisering då det skulle motverka den stigmatisering som sker av missbrukare och som leder till att de inte får den hjälp som krävs. Är det då möjligt att alltid få vård enligt den svenska modellen? Medlemmar på Flashback argumenterar för att den strikta svenska politiken gör det svårt för de verkliga missbrukarna att söka vård för sin sjukdom då de är sedda som kriminella och polisen har i uppgift att straffa dem. Medlemmar argumenterar även för att missbruk kan vara vad som helst, människan kan vara missbrukare av sex, shopping, spel och inte bara narkotika. Precis som att alla inte är missbrukare av sex så är alla inte missbrukare av narkotika.

Mika: ...Men idag använder vi inte vården till ett hälsoproblem, utan vi använder polisen som i sin tur använder pistol och batong som vårdinstrument.

Så länge vi har polisen sköta en vårdfråga, är så länge vi inte kommer kunna hjälpa folk som är behov av detta...

I inlägget som Mika skrivit anser hen att missbrukare inte får den vård som de behöver, att det inte heller är rätt samhällsinstans som tar hand om missbrukarna. Istället för att det ska vara den svenska vården som tar hand om missbrukarna som vill bli rena så är det polisen som tar alla brukare och straffar dem för att de bryter mot den svenska lagen. Mika förespråkar legalisering eftersom det skulle leda till ett fokusbyte där polisen inte längre får sköta en vårdfråga.

Mika bygger upp kontraster som visar på hur fel Sverige tycker att det är med narkotika och hur det inte ses som en sjukdom utan som ett brott. Mika skriver att ”pistol och batong” används som ett vårdinstrument. Pistol och batong är föremål som bringar skada och Mika använder dem för att påvisa hur fel det är att någon skulle vårdas och bli frisk av att staten använder vapen. Mika förespråkar sjukdomstesen, då en brukare utvecklar ett missbruk utvecklas samtidigt en sjukdom som innebär att missbrukaren inte kan sluta bruka. Mika vill se en normalisering av den sjukdom som ett missbruk innebär, det ska vara lättare att få den hjälp som behövs. Om kriminaliseringen av narkotikabruk tas bort så skulle det minska stigma som det innebär att utmåla sig själv som missbrukare. Missbrukarna hade inte behövt gömma sig i rädsla för polisen, en normalisering av missbruk som sjukdom skulle likställa det med andra sjukdomar som saknar stigmatisering. Mika ifrågasätter ifall brukaren ska skämmas för en sjukdom, och utpekas av samhället som en avvikare. Det är inte med egen vilja att drabbas av en sjukdom, sjukvården är till för alla medborgare i samhället. Stigma bidrar till fortsatt missbruk, stigma i att bruka narkotika bildar fler narkotikamissbrukare enligt Mika. Stigma förhindrar missbrukare från att söka vård.

Det argumenteras även för att de som brukar narkotika tar ett aktivt val i att bruka och att det inte kan skyllas på en sjukdom. Enligt den svenska modellen så finns inget fritidsbruk, oavsett varför du brukar en drog så har du ett missbruk och ett missbruk är till stor del en sjukdom som man bör söka vård för. Hur blir det för de som brukar för att det är kul, eller för att slappna av, är de missbrukare?

Kim: ...Låt rekreation vara en giltig orsak till att nyttja en viss substans... Skrota sjukdomsteorin, erkänn att det kan vara ett rationellt beslut att ta en beroendeframkallande drog...

Kim menar istället att bruk av narkotika inte bara kan skyllas på missbruk som en sjukdom. Individer kan bruka narkotika för nöjets skull, för att det ger en skön känsla vilket innebär fritidsbruk. Sjukdomen är inte anledningen till att människor fortsätter ta droger, enligt Kim kan man ta ett beslut som vuxen människa att bruka utan att skylla på att varje drog leder till missbruk. Det är istället ett aktivt beslut som tas där alla de som brukar vet att drogen är beroendeframkallande. Kim beskriver narkotikabruk som att det skylls bort på en sjukdom och att alla som brukar inte har denna sjukdom. Kim beskriver det som en "sjukdomsteori" vilket innebär att det inte är fastslaget att det alltid är och har varit på grund av en sjukdom, och då innebär det att alla brukare inte är fast under drogens beroendeframkallande effekt.

Genom att Kim motsäger den svenska narkotikapolitiken som anser att allt bruk är ett missbruk så skapar Kim en annan typ av bruk som inte grundar sig i normen. Genom att inte skylla på en sjukdom så innebär det att dessa individer tar ett aktivt beslut att ta droger, det är ingen sjukdom som tvingar dem och driver dem in i drogerna. Det är inte längre drogen som är farlig, det är personen i sig som utvecklar missbruket. Hjälper det då att göra drogen olaglig för att den är farlig. Det Kim skriver motsäger den norm som etablerats om att drogbruk leder till missbruk, istället öppnar Kim för en normalisering av fritidsbruk. Genom att ta bort sjukdomsstatusen minskar stigman i narkotikabruk, enligt Kim är det inte tvunget att bruket ska leda till en sjukdom. Det sker en normalisering av ett bruk för nöjets skull.

6.3 Jämförelsen med alkohol

Medlemmar liknar ett bruk av hälsofarliga produkter med ett annat, vilket bildar ett av de mest återkommande argumenten för legalisering av narkotikabruk. Att alkohol är minst lika farligt som droger men fullt lagligt och en inbiten del av den svenska kulturen. Medlemmar argumenterar för att alkohol enbart leder till förlorad impulskontroll, ökad aggressivitet och en okontrollerbar lust för sex. Narkotika däremot kan verka lugnande, det skapar en djupare intelligens, den kan även vara hjälp vid sjukdomar som depression och ångest.

Elliot: ...I västvärlden begås brotten av ALKOHOLPÅVERKADE människor (ca 70% av våldsbrott, majoriteten av bilolyckorna, majoriteten av våldtäkter, vandalism), det är alkoholen som gör många aggressiva och dessutom tappar du omdömet helt (likt ingen annan drog). En skitfarlig drog helt enkelt.

Hur tänkte du att våld/brott skulle öka om folk rökte cb istället för alkohol? Så om man blir lugn och försiktig (cb) så begår man mer brott?

Elliot jämför bruket av alkohol med bruket av narkotika. De som dricker alkohol står skyldiga för våldsbrott, olyckor i trafiken, våldtäkter, alla är brott som påverkar samhället i stort. Elliot beskriver en skev verklighetsbild där den accepterade alkoholen ställer till med mer problem än den oskyldiga men mycket stigmatiserade cannabisen (cb). Elliot beskriver alkohol som en ”skitfarlig drog”. Hen använder ordet drog även om det i vardagligt tal inte förknippas med varandra, det visar att alkohol ligger på samma nivå som narkotika och bör därför behandlas lika. Elliot beskriver att alkoholbruk leder till tappad förmåga att bete sig i samhället, förlust av omdömet, ökad aggressivitet och gränsen mellan rätt och fel suddas ut. Elliot bygger upp kontraster mellan alkohol och cannabis för att påvisa att cannabisen är lindrigare än alkohol.

Alkohol är starkt etablerat i svenska samhället och i de svenska traditionerna (Linton 2015). Snaps ska drickas till midsommarsillen, en iskall öl ska drickas till det nygrillade köttet på sommaren och vin-glöggen är obligatorisk till jul. Elliot beskriver alkohol som en farlig drog, alkohol som annars är en stark del av den svenska allmänheten och en etablerad naturlighet inom svenskarnas ramar. Den i övrigt etablerade bilden av narkotikabruk är vad Elliot försöker krossa, hen menar att det istället är alkoholen som leder till att människor begår brott, och det är brott där allmänheten drabbas, det drabbar fler än bara den som valt att bruka alkohol. Är följden av alkoholbruk en erkänd och accepterad konsekvens och en del av samhället. Något som inte ska ifrågasättas och vars problematik hanteras av samhällets anställda. Det sker en omfördelad normalisering där Elliot lägger goda värderingar till cannabis som i övriga samhället har en status av att vara farlig och leda till ett tungt missbruk. Istället målar Elliot upp det som en harmlös drog i jämförelse med alkohol, du blir lugn, eller smart. Det Elliot gör är att ifrågasätta det normala och utmåla de som som dricker alkohol som de verkliga avvikarna och de som skadar sig själva och allmänheten.

Medlemmar argumenterar även för att ett narkotikabruk ska likställas med ett alkoholmissbruk och som alkoholmissbrukare har du en tillgång till offentligheten som narkotikabrukare saknar.

Tintin: ... Självklart finns det människor som blir missbrukare, men jag ser hellre att dessa går till restauranger/pubar/nattklubbar och i viss mån fortfarande kan vara en del av samhället och slipper gömma sig hemma i grottan eller gränden. ..

Precis som Elliot gör i sitt inlägg så ser Tintin också likheterna i alkohol och droger. Tintin går däremot inte så långt att se alkohol som en av drogerna men Tintin vill likställa missbruken. Alkoholisterna är synliga i samhället och de har offentliga platser att utföra sitt missbruk på men narkomanerna får gömma sig i "grottan eller gränden". Narkomanerna får hålla avstånd från allmänheten och från polisen som rör sig i samhället. Låt oss integrera narkomanerna i det vardagliga livet menar Tintin. Alkoholisterna kan befinna sig på "restauranger/pubar/nattklubbar" vilket innebär att de får en plats att möta andra, de är inte själv i sitt bruk, de har åtminstone bartendern. Den offentliga miljön innebär även för alkoholisterna att de har ögon på sig, det finns människor som kan hjälpa dem om de har för hög berusningsgrad eller om det händer dem något. Narkomanerna har ingen, möjligtvis andra narkomaner men på den plats där narkomanerna brukar finns ingen som hjälper dem om något skulle hända. Och om någon skulle hjälpa vore det polisen som omhändertar dem enligt Tintins beskrivning.

Tintin beskriver alla de platser där alkoholmissbrukarna får befinna sig utan att stigmatiseras. Även om alkoholister är en utsatt och stigmatiserad grupp i samhället så ses de som en accepterad grupp, det är en nackdel med det annars självklara alkoholbruket. Genom att visa upp sig som narkoman innebär det att du är brottsling och bör straffas medan alkoholisterna får trots sin stigmatisering det vill säga att allt missbruk är negativt, får en plats där de är fullt synliga och till och med en del av vardagen. Alkoholisterna som en del av det som faller inom ramarna för vad som är normalt. Narkomaner är så stigmatiserade att de inte får vara en del av det offentliga svenska samhället. De utvisas från det övriga samhället. Om man öppnade ramarna, som Mitzal (2002) beskriver, för att även innehålla narkotikamissbrukare, skulle det innebära att stigmatiseringen i att ha ett missbruk sjunker till samma nivå som alkoholismen.

Narkotika mot alkohol, jämförelsen sker vid upprepade tillfällen i trådarna och Månsson och Ekendahl (2012) skriver om hur cannabisen ställs mot alkoholen i andra diskussioner. De skriver om hur alkohol ses som mycket värre än cannabis då cannabis bara är en oskyldig växt som får en att bli lugn medan alkoholen är farlig. I debatten cannabis mot alkohol så skapas omvänd debatt från den som annars florerar i svenska samhället. Cannabis framställs som skonsam jämfört med alkohol som en lömsk och negativ produkt (ibid.). Månsson och Ekendahl (2015) skriver även om hur de som dricker alkohol målas upp som patetiska som utan någon bra anledning dricker alkohol, istället för att utveckla ens intelligens med narkotika. Cannabis har sina medicinska fördelar mot alkohol, det kan användas för att hjälpa medan alkohol bara stjälper. Det blir en omvänd norm i forum som Flashback, alkohol stigmatiseras till ett ovärdigt hörn i samhället och narkotika lyfts upp som svaret på mångas bekymmer. Genom att beskriva det på detta sätt så målas alkohol upp som fienden och narkotika som den drog som kan tillföra något positivt i folks liv. Precis som Tintin och Elliot gör så målas alkohol som en otroligt farlig produkt som borde vara lika förbjuden som narkotika, alternativt så borde de båda vara lagliga för att de är jämlika med varandra, i farlighetsgrad och beroendeframkallning. Medlemmarna målar upp det som om alkoholens naturliga plats i samhället gör folk blinda för dess skador i samhället. Enligt Linton (2015) vore det politiskt självmord att stödja ett förbud mot alkohol i Sverige som politiker då alkohol har för många stödjare bland den svenska befolkningen men förbud mot narkotika kan majoriteten samlas bakom. Det skulle aldrig fungera att staten såg på alkohol som narkotika eftersom den allmänna uppfattningen är att alkohol inte är i närheten av så farligt (ibid.). Det normala är tryggt för det vet vi hur det är, den svenska allmänheten vet hur det är att dricka alkohol (Miztal 2002). Det är en etablerad del av de normer och traditioner.

6.4 Statligt reglerad narkotika

Narkotikan som föreslås bli laglig i trådarna öppnar för frågan om hur narkotikan ska få röra sig i samhället. Medlemmar har förslag på en statligt reglerad narkotika så som alkoholen på Systembolaget, argumenten för detta är bland annat att det skulle försäkra köparen att det var narkotika av god kvalitet, att det är ett resonligt pris. Köparen skulle även få all den information som krävs för att inta drogen och vilka faror den skulle kunna innebära. Det skulle finnas en åldergräns på 21 år för köp och konsumtion. Det är då staten bedömer att man är vuxen nog att ta

beslutet om att köpa alkohol, bör man vid 21 år också vara mogen nog att ta beslut om att köpa narkotika. Argumenten för monopol på narkotika menar att det skulle konkurrera bort de stora smugglarna och langarna, och skattepengarna det skulle dra in till staten vore anledning nog att legalisera.

Elliot: ... Knarket sprider sig allra enklast till ungdomar när det är olagligt. Ingen langare kollar ID, det gör däremot systembolaget. En legalisering skulle få omvänd effekt, dvs. att färre ungdomar skulle få tag på knarket.

Elliot förespråkar dels legalisering av narkotika samt ett monopol på narkotika där staten styr och reglerar. Elliot målar upp en framtid där narkotika är lagligt och en naturlig del av samhället, precis som att unga kan införskaffa alkohol så kommer unga även kunna köpa narkotikan trots åldersgränsen, men enligt Elliot skulle det i alla fall minska. Resultatet skulle i slutändan bli färre tunga missbrukare bland vuxna. Om färre ungdomar får tag i narkotika så skulle innebära färre som, med sitt dåliga omdöme som ung, börjar bruka narkotika. Det skulle kanske inte bara minska, enligt Elliot skulle det få en omvänd effekt. Det skulle alltså inte leda till att fler ungdomar köper narkotika då det får mer synlig och tillgänglig plats i samhället. Om det var statligt monopol på narkotikan skulle någon i alla fall kolla så de som köper är tillräckligt gamla, någon som tar ansvar för att de som brukar veta hur de ska göra och veta vad de köper i ett skärpt stadie. En langare vet inte ens hur gammal den som köper är, och inte heller om köparen vet hur man på ett säkert sätt brukar drogen. Drogerna är redan tillgängliga för ungdomar enligt medlemmarna och enligt Englund (2014) är det vanligaste sättet att få tag på narkotika hos de i årskurs 9 genom en kompis eller partner då 56% svarade detta, därefter kommer en langare med 34%. I samma undersökning framkom även att 15% av alla i årskurs 9 skulle kunna skaffa cannabis inom 24 timmar (ibid.).

I inlägget som Elliot skrivit så vänder hen på debatten genom att mena att legalisering skulle få helt motsatt effekt från det allmänheten tror. Hen beskriver hur den svenska narkotikapolitiken misslyckas med att hålla narkotikan från ungdomar och om man istället valde totalt motsatt politik blir effekten lyckad. Trots att Elliot beskriver narkotikapolitiken som misslyckad så finns det förtroende för att staten skulle kunna hantera narkotikalegaliseringen om den likställdes med alkohol och fick samma behandling. Att gå till Systembolaget för att köpa alkohol inför helgen eller

inför en tillställning ifrågasätts inte. Det finns inte heller någon stigmatisering i att bära på påsar från systemet. Att bära en påse som alla i omgivningen kan se, på påsens design, att den innehåller någon form av narkotika, skulle det vara lika okej? När Elliot skriver om statligt reglerad narkotika får det innebörden av att narkotikan får en plats i varje stor stad i Sverige. Narkotikan som i dagens samhälle är så pass utanför normen att den innebär fängelsestraff skulle behöva bli en del av allas vardag om den fanns synlig och tillgänglig för alla över 21 år. Dagens avvikare som begår brott när de skaffar och brukar narkotika blir utstötta då de bryter mot normerna och reglerna. De sociala avvikare skulle bli en del av normen vilket skulle innebära att allmänheten får anpassa sig till avvikarna (Goffman 1963/2014).

Statligt reglerad narkotika öppnar för frågan om fritidsbruket av narkotika hade ökat om vem som helst hade en plats att gå till för att enkelt köpa narkotika, det blir öppet och allmänheten kan se dig köpa narkotika. Skapar det ännu större stigmatisering mot den grupp som vill bruka narkotika eller blir det en del av samhället tillslut och lika självklar som snapsen på midsommar? Som en del av processen från stigmatiserad till normal innefattas viljan hos gruppen, vill en stor grupp människor samma sak så sker normaliseringen snabbare (Goffman 1963/2014). Den grupp som utför stigmatiseringen kan inte stå emot den avvikande gruppens vilja, det är i mötet med andra människor som normer etableras. Den normföljande gruppen kan få ge vika om avvikarna är en tillräckligt stor grupp och skapar majoritet (ibid.).

6.5 Svenska samhällets relation till narkotika

Sverige har en narkotikapolitik som är bland med mest restriktiva i världen då den står hårt fast vid åsikten att all narkotika är livsfarligt och bör inte finnas. Medlemmarna är inte överens med staten och argumenterar för att staten ska sluta lura i medborgare lögnen om narkotika och istället informera om nutida forskning och verklig information. Medlemmar argumenterar för att staten har lyckats så bra med sin propaganda att de svenska medborgarna inte ifrågasätter statens tvivelaktiga åsikter som grundar sig i moralpanik istället för forskning. Det argumenteras för att narkotikapolitiken i Sverige har misslyckats med att hålla narkotika från samhället och att Sverige måste öppna ögonen och inse att all narkotika inte är farlig, den leder inte alltid till missbruk och narkotika kan bringa gott.

Lee: Dels för att statens propaganda är djupt rotad i den svenska folksjälén, "Knark är farligt - punkt slut". Vi är nog det folk som är mest indoktrinerade i världen när det kommer till droger, vi får lära oss från barnsben, genom förvisso komiska "lektioner" där skolan bjuder in en föredetta missbrukare som ska avskräcka oss från knark, att droger enbart går att missbruka...

Med detta inlägg vill Lee få sagt att den narkotikapolitik som Sverige för idag är misslyckad och felaktig. Staten förespråkar att all narkotika är farlig samt att droger inte kan användas till eller leda till något positivt. Lee säger även att staten, med hjälp av sin "propaganda" är så väl etablerade i varje svensk individ att de inte ifrågasätter staten då den tar beslut utan legitim grund. Staten etablerar sina åsikter redan vid barnsben, genom att använda skolan som en ingång och ursäkt för att berätta för lättpåverkade barn om hur all narkotika är farlig och alltid leder till missbruk. Lee beskriver den svenska staten som en makt som bestämmer vad som ska läras in och vad som ska utelämnas. Genom att kalla informationen som staten ger ut propaganda minskar trovärdigheten och skapar frågor om ifall lagen om narkotika är grundad på forskning eller på åsikter (Boréus & Bergström 2005). Det skapar även frågor om ifall den svenska synen på narkotika måste tvingas på allmänheten, till och med i skolan för annars hade den ifrågasatts. Lee beskriver det även som att i denna propaganda visar staten bara den sida som styrker deras åsikter, att narkotika enbart är bra för missbruk. Genom att påpeka detta öppnar Lee för att narkotika skulle kunna vara positiv och användas i människors liv som något bra och tillföra något till dagens samhälle. Lee vänder sig till den trogna svensken som alltid litar på vad staten berättar för dem, den trogne svensken som inte är kritisk över vad staten säger.

I skolan etableras kopplingen mellan droger och farligt och det blir den del av normramen. Det är inte förrän folk själv söker efter information som säger annat som det kan ske en ändring i normen. Om det Lee skriver om staten indoktrinering i medborgarna försvann, skulle det då innebära att var och en av individerna fick skapa en egen uppfattning om vilka värderingar de vill lägga i narkotikabruk. Lee beskriver det som att en del av den svenska normen innebär att man som medborgare litar på staten, man ifrågasätter inte det staten bestämmer för då ställs man utanför samhället, då är man inte längre en av medlemmarna som följer sin ledare. Lee som en av de som sett förbi propagandan ifrågasätter vad normen gällande narkotika är baserad på. Precis som tidigare

medlemmar så etablerar även Lee fritidsbruket och genom att staten avskräcker barn så står stigmatiseringen fast.

Medlemmarna stigmatiserar nolltoleransen genom att påpeka dess felaktigheter och att narkotika kan vara något bra, det är inte alltid skit. Den svenska narkotikapolitiken utmålas som moralbaserad, utdaterad och som propagerande för falsk narkotikafakta. Månsson och Ekendahl (2015) skriver om hur de svenska politikerna kan tolkas som att de använder sig av sårbara och lättpåverkade ungdomar för att påvisa de lätta drogernas påverkan, samt hur även de lättaste drogerna leder till tyngre och allvarliga missbruk i vuxen ålder. De svenska ungdomarna anses även vara mycket lättpåverkade av olämpliga förebilder och den missvisande information som finns på internet om droger (ibid.). Månsson och Ekendahl (2015) visar i sin undersökning hur den svenska staten förespråkar vetenskaplig grund i beslut samtidigt som staten bortser från den forskning som skrivs om bland annat fördelarna med cannabis. Narkotika ses som ett så stort problem i det svenska samhället att inte forskning kan ändra på den nolltolerans som svenska staten har (ibid.). Vilket även Lee påpekar då hen anser att politiken bara är tillkommen från moralpanik och att den ignorerar den nya forskningen om bland annat fördelarna med cannabis.

Lee beskriver det svenska folket som indoktrinerade och genom att göra detta utmärker Lee sig som såpass informerad att hen ser igenom det staten försöker lura i dem (Boréus & Bergström 2005). Månsson och Ekendahl (2012) beskriver hur förespråkare för narkotikalegalisering beskriver allmänheten som blåögd och lättlurad då de tror på vad staten försöker lura i dem. Som Goffman (1963/2014) beskriver den sociala avvikaren så är det en person som trots deras ”felaktiga” åsikter står på sig och ställer sig själv framför allmänheten. Den sociala avvikaren utmålar sig själv som mer lärd och det är i verkliga fallet deras åsikt som är den rätta. Något Goffman (1963/2014) också skriver om är att avvikarna även samlas, de söker sig till varandra. De söker sig till de med lika åsikt för att få bekräftelse och känna ett sammanhang. De medlemmar som bryter mot normen och har denna åsikt om att bruk av narkotika borde vara lagligt samlas på Flashback för att dela med sig av sina åsikter och dela med sig av sin information. Som tidigare skrivits så minskar stigman ju fler som är en del av den, det påskyndar normaliseringen ifall fler samlas bakom den (Goffman 1963/2014). Där samlas också de som vill säga emot och inte delar åsikterna på forumet men de är en minoritet.

7. Sammanfattning och avslutande diskussion

Syftet med denna undersökning har varit att beskriva hur det debatteras kring legalisering av narkotikabruk samt förstå hur argumenten normaliserar och stigmatiserar narkotikabruk. Genom de teser som jag identifierade vid läsning av trådarna kunde jag sortera ut vanligt förekommande för- och motargument. Argumenten som talar emot legalisering av narkotika har varit få men har bland annat varit att staten inte ska tillåta medborgare att skada sig själva och att det skadar fler än bara individen som brukar. Medlemmarna som argumenterar emot vill ha kvar nuläget och deras argument förstärker den stigmatisering av narkotikabrukare som finns i dagens samhälle, de utmålas som avvikare som låter bli att följa lagen och som väljer att skada sig själv men även de i deras närhet. Argumenten som talar för är betydligt fler och de utgår från det fria valet som människan har, att kriminaliseringen leder till färre som söker vård och medlemmarna gör en jämförelse med alkohol som är minst lika farligt men även hur bra det hade varit för staten om de tog på sig monopolet av narkotikaförsäljning.

Genom att använda mig av normalisering- och stigmatiseringsteori har jag kunnat se hur Flashback skiljer sig från övriga samhället på så vis att normen på forumet säger att det är självklart med laglig narkotika. Denna norm skapar en stigmatisering mot de som inte håller med, de anser att narkotika ska förbli olagligt. Medlemmarna ser det positiva i narkotika och döljer det negativa. Det blir en form av utestängning där medlemmarna målar upp narkotika som något positivt och ser bara det positiva i att bruka narkotika och hur bra det hade blivit om det vore lagligt. Genom att medlemmar beskriver det positiva och fördelarna narkotikan har så skapas en skönhetsbild av droger och genom att tala för det som annars ses som mycket farligt så tappar narkotikan sin stigmatisering. Bruket av narkotika normaliseras genom att denna grupp talar om det så positivt. Det talas även om hur den nuvarande stigmatiseringen straffar avvikarna dels genom rättsväsendet vilket en del medlemmar menar leder till att de brukarna som fastnat i missbruk hindras från att hjälpas och tas hand om i vården. Det skapas en fråga om ifall en normalisering av den sjukdom som ett missbruk är skulle leda till att fler våga ta tag i sina problem och sina sjukdomar. Hade dödligheten hos missbrukare minskat, funderar medlemmarna på, ifall fler vågade söka hjälp.

Medlemmarna diskuterar fördelarna med statligt reglerad narkotika och menar att den vinst som skulle kunna dras in borde vara anledning nog för staten att vilja legalisera. Tillgång till narkotika är redan verklig hos en del av det svenska samhället men de som idag inte hade kunnat skaffa narkotika, hade de velat köpa om den fanns tillgänglig i alla svenska stora städer? Hur hade bruket sett ut om det var staten som hade monopol på narkotikaförsäljning? Om det vore staten som styrde narkotikan skulle det leda till en ökning i kunskapen kring droger och dess påverkan precis som med alkoholen på systemet? Skulle det skapas nya traditioner i det svenska samhället, en joint på lördagskvällen för att slappna av eller lite amfetamin innan ett prov för att kunna fokusera?

Något jag saknar i denna undersökning är hur denna normalisering och stigmatisering påverkar de medlemmar som befinner sig på forumet, upplever de att de känner större tillit till andra medlemmar än statens kunskap i att bibehålla lagar och regler. Genom intervjuer med medlemmar skulle jag kunna få svar på detta, visserligen är detta mycket svårt eftersom detta är anonyma medlemmar. Det hade även varit intressant att undersöka hur den generella allmänheten ser på den svenska narkotikapolitiken idag, håller de med medlemmarna på Flashback som vill se en slappare politik eller ser de på den nuvarande politiken som lyckad och vill att den förblir. Det hade även varit intressant att undersöka hur debatten som sker på internetforum påverkar eller påverkas av den offentliga debatten genom att se till utvecklingen av debatten över tid.

Referenser

Aschberg, Richard (2015) Flashback - ett laglöst land. *Aftonbladet*. [<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20236955.ab> hämtad 2015-11-25]

Becker Howard S. (1963/2006) *Utanför: avvikandets sociologi*. Lund: Arkiv 2006

Berg, Martin (2011) Netnografi. I Göran Ahrne och Peter Svensson(red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber

Bergström, Göran och Boréus, Kristina (2005) Diskursanalys. I Göran Bergström och Kristina Boréus (red.) *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur AB.

Blackman, Shane (2010) Youth subcultures, normalization and drug prohibition: The politics of contemporary crisis and change? *British Politics*. Vol. 5, 3, 337-366.

Boréus, Kristina (2011) Texter i vardag och samhälle. I Göran Ahrne och Peter Svensson(red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Börjesson, Bengt (2000) Repression och socialt arbete. I Anna Meuwisse, Sune Sunesson, Hans Swärd(red.) *Socialt arbete: En grundbok*. Stockholm: Natur och Kultur.

CAN (2014) *Allmänt om droger*. [<http://www.can.se/sv/Drogfakta/Fragor-och-Svar/Allmant/#Hur-definieras-alkohol-narkotika-och-tobaksberoende> hämtad: 2015-11-12]

CAN (2014) *Drogutvecklingen i Sverige 2014*. Stockholm: Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning

CAN (2014) *Frågor och svar om narkotika*. [<http://www.can.se/sv/Drogfakta/Fragor-och-Svar/Narkotika/#Hur-manga-dor-av-narkotika-varje-ar-i-Sverige> hämtad: 2015-12-15]

Crandall, Russell (2013) Drug Wars. *Survival*. Vol. 55, Nr. 4, 229-240.

Daneback, Kristian och Månsson, Sven-Axel (2008) Internetforskning. I Anna Meeuwisse, Hans Swärd, Rosmari Eliasson-Lappalainen, Katarina Jacobsson (red.) *Forskningsmetodik för socialvetare*. Natur och Kultur.

Darke, Shane och Farrell Michael (2014) Would legalizing illicit opioids reduce overdose fatalities? *Addiction*. Vol. 108, Nr. 8, 1237-1242.

Ejvegård, Rolf (2005) *Argumentationsanalys*. Lund: Studentlitteratur AB

Englund, Anna(red.) (2014) *Skolelevers drogvanor 2014*. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

- Flashback (2013) *Flashback: de första 30 åren*. [<http://www.flashback.se/flashbacks-historia#> hämtad: 2015-11-12]
- Flashback (2015) *Regler*. [<https://www.flashback.org/regler> hämtad: 2015-12-16]
- Glick, Jeffery (2014) The Centralized-Use Compromise on Recreational Drug Policy. *Res Publica*. Vol. 20, Nr. 4, 359-376.
- Goffman, Erving (2014) *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. Stockholm: Nordstedt
- Hansell, Bengt (2012) Monarken utan formell makt efter Torekovskompromissen. Sveriges Radio. [<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3097&grupp=10188&artikel=4980649> hämtad 2015-11-18]
- Hughes, Caitlin och Stevens, Alex (2012) A resounding success or a disastrous failure. *Drug and Alcohol Review*. Vol. 31, Nr. 1, 101-113.
- Karlsson, Lars (2012) *Psykologins grunder*. Lund: Studentlitteratur AB
- Laqueur, Hannah (2015) Uses and Abuses of Drug Decriminalization in Portugal. *Law & Social Inquiry*. Vol. 40, Nr. 3, 746-781.
- Liljesson, Sven (2015) Drottningen: Svik inte barnen. *Accent*. 5 oktober. [<http://www.accentmagasin.se/politik/drottningen-svik-inte-barnen/> Hämtad: 12/10-15]
- Lindesmith, Alfred R. (1938) A sociological theory of drug addiction. *American Journal of Sociology*. Vol. 43, Nr. 4 593-613.
- Lindgren, Sven-Åke (1993) *Den hotfulla njutningen*. Stockholm ; Stehag : Symposium graduale
- Link, Bruce G. Phelan, Jo C. (2001) Conceptualizing Stigma. *Annual Review of Sociology*. Vol. 27, Nr. 1, 363-385.
- Linton, Magnus (2015) *Knark: En svensk historia*. Stockholm: Atlas
- Läkemedelsverket (2015) Narkotiska läkemedel. [<https://lakemedelsverket.se/malgrupp/Halso---sjukvard/Forskrivning/Narkotikaklassade-lakemedel/> hämtad: 2015-11-10]
- Miztal, Barbra A. (2002) Normality and Trust in Goffman's Theory of Interaction Order. *Sociological Theory*. Vol 19, Nr. 3, 312-324.
- Månsson, Josefin & Ekendahl, Mats (2012) Legitimacy through scaremongering: The discursive role of alcohol in online discussion of cannabis use and policy. *Addiction Research and Theory*. Vol. 21, Nr. 6, 469-478.

Månsson, Josefin & Ekendahl, Mats (2015) Protecting Prohibition: The role of Swedish information symposia in keeping cannabis a high-profile problem. *Contemporary Drug Problems*. Vol. 42, Nr. 3, 209-225.

Månsson, Josefin (2014) A dawning demand for a new cannabis policy. *International journal of drug policy*. Vol. 25, Nr. 4, 673-681.

Olsson, Börje (2011) Narkotikaproblemet i Sverige: Framväxt och utveckling. I Börje Olsson(red.) *Narkotika*. Stockholm: Nordstedts Juridik AB

Palamar, Joseph J, Mathew V. Kiang och Perry N. Halkitis (2012) Predictors of stigmatization toward use of various illicit drugs among emerging adults. *Journal of Psychoactive Drugs*. Vol. 44, Nr. 3, 243-251.

Parker, Howard (2005) Normalization as a barometer: Recreational drug use and the consumption of leisure by younger Britons. *Addiction Research and Theory*. Vol. 13, Nr. 3, 205-215.

Sahlin, Ingrid (2011) Narkotikapreventionens mål och medel. I Börje Olsson(red.) *Narkotika*. Stockholm: Nordstedts Juridik AB

Schivelbusch, Wolfgang (1993) *Tastes of paradise*. New York: Vintage Books

SFS 1968:64 Narkotikastrafflag

SFS 1991:1469 Yttrandefrihetsgrundlag

Svensson, Bengt (2014) Svensk narkotikapolitik på reträtt. *Rus & Samfunn*. Nr.1/2014, 42-46.

Svensson, Kerstin (2007) Normer, normalitet och normalisering. I Kerstin Svensson(red.) Normer och normalitet i socialt arbete. Lund: Studentlitteratur AB.

Thornton, Mark (2007) Prohibition versus Legalization. *The independent Review*. Vol. 11, Nr. 3, 417-433.

Träskman, Per Ole (2011) Narkotikabrotten och kontrollen av bruket av narkotika genom straffrättsliga medel. I Börje Olsson(red.) *Narkotika*. Stockholm: Nordstedts Juridik AB

Westberg, Niklas (2012) *Meddelande från enskildheten*. Göteborg: Daidalos.